

Зокрема, ефективність професійного розвитку вчителів у процесі підвищення кваліфікації значною мірою залежить від потенціалу науково-педагогічного складу закладу неперервної освіти, запровадження ефективної системи організації навчального процесу, систематичної діагностики результатів навчальної діяльності педагогів, індивідуалізації та диференціації процесу навчання [3].

Нові вимоги до вчителя як суб'єкта освітнього процесу полягають у здатності до професійно-особистісного самовизначення і саморозвитку. Ці обставини зумовлюють потребу в здійсненні самоосвітньої діяльності з метою оволодіння сучасними компетентностями усіма педагогічними працівниками, зокрема вчителями природничо – математичного напрямку [4].

Враховуючі вищевикладене, необхідно здійснювати модернізацію професійного розвитку вчителів природничо-математичних дисциплін у післядипломній освіті та створювати умови для самоствердження та самореалізації вчителя як особистості впродовж життя. Для реалізації цих завдань важливо вивчати світовий досвід в галузі неперервної освіти.

Список використаних джерел

1. Бобак Н. В. Моніторинг якості освіти: міжнародний досвід [Електронний ресурс] / Н. В. Бобак, О. В. Мартинюк, Н. М. Марочко. – Режим доступу: <http://www.ipro.if.ua/files/%D0%86%D0%9C/MON/Vobak.pdf>
2. Бирка М. Ф. Система професійного розвитку вчителів природничо-математичних дисциплін у післядипломній освіті [Електронний ресурс] / М. Ф. Бирка. – Режим доступу: http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/sites/default/files/diss_Birka.pdf
3. Войцехівський М. Ф. Педагогічні аспекти професійного розвитку особистості вчителя в системі післядипломної освіти / [Електронний ресурс] М. Ф. Войцехівський. – Режим доступу: <http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/21/40>
4. Шуканова А. А. Самоосвітня діяльність вчителя географії / А. А. Шуканова // Імідж сучасного педагога. – Полтава, 2011. – № 8-9 (117-118). – С. 113-115

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Долгоруک О.П., студентка III курсу факультету психології та соціальної роботи,
Білоусова Н.В., канд. пед. н., доцент
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
Ніжин, Україна

Сучасний розвиток усіх сфер життя зачепив і розвиток та оновлення освіти. На сьогодні до навчального процесу ставиться ряд вимог. Серед яких: навчання повинно викликати задоволення в учнів; відчуття учнями рівності; формувати

такі колективні відносини, які б сприяли кращому досягненню результатів; можливість вільно висловлювати свою думку та поважати думки інших; вчитель повинен стати для учнів другом та порадиником.

Цім та іншим вимогам можуть відповідати інноваційні технології, які мають назву – інтерактивні методи.

Даний термін «інтерактивні методи» з'явився у 1975 р. Ввів його німецький дослідник Ганс Фріц. У переводі з англійської слово «інтерактивний» означає «взаємодіяти» [2 С.9]. Даний термін у навчанні можна трактувати як можливість до взаємної дії, здатність вести бесіди, діалоги, діяти. Саме тому інтерактивним можна назвати той метод, використовуючи який учень навчається здійснюючи різноманітну діяльність. Таку, як: писати, говорити, малювати, міркувати робити моделі. Тобто, не тільки слухає, що говорить вчитель, а й бере активну участь у навчальному процесі.

Сутність навчання з використанням інтерактивних методів у тому, що відбувається активна взаємодія всіх учнів класу між собою та їх взаємодія з вчителем [1, 5]. Під час такого навчання учень та вчитель є рівноправними.

О.Пометун та Л.Пироженко у своїй роботі виділяють пасивну, активну та інтерактивну моделі навчання [3, с.8]. Варто проаналізувати останню модель та визначити її плюси і мінуси. Адже жодна модель навчання, не може бути досконалою.

При використанні інтерактивної моделі постійно спілкуються вчитель з учнями, учні між собою. Під час навчання за такою моделлю використовують інтерактивні методи. А саме: рольові ігри, дискусії, мозковий штурм, фронтальне опитування, круглий стіл, дебати та багато інших. Позитивним є те що:

1. Учні мають більше можливостей для пошуку та засвоєння нової інформації.
2. Підвищується рівень знань, що були вивченими.
3. Учитель легко може контролювати рівень знань, що засвоїв кожен учень.
4. Учитель може показати свої організаторські здібності.
5. Учитель та учень стають партнерами. А також партнерами стають всі учні класу.

Однак є й недоліки:

1. Для того щоб вивчити об'ємну за обсягом інформацію потрібна велика кількість часу.
2. Є необхідність змінити прийоми оцінювання знань та вмінь учнів.
3. Педагог не завжди має досвід в організації такого навчання.

Наприкінці ХХст. інтерактивні технології почали використовувати вчителі американських шкіл. Дослідження, які провели Національний тренінговий центр показали, що інтерактивне навчання дозволяє збільшити кількість матеріалу для засвоєння. Це відбувається тому, що дані методи впливають не тільки на розумову

активність учнів, їх свідомість, а й на почуття та дії учнів. Результати таких досліджень були відображені в схемі, яка називається «Піраміда навчання» [2,с.11].

З даних цієї піраміди були зроблені висновки, що найменші результати отримуються при використанні умов пасивного навчання, а найбільші – інтерактивного навчання. Сучасна піраміда навчання має такий вигляд:

- Читаючи, запам'ятовується – 10% інформації
- Слухаючи – 26%
- Розглядаючи – 30%
- Слухаючи і розглядаючи – 50%
- Обговорюючи – 70 %
- Особистий досвід – 80%
- Спільна діяльність з обговоренням – 90%
- Навчання інших – 95%

Отже, інтерактивні методи мають велике значення. Вони сприяють позитивному розвитку в кожного школяра системи загальнолюдських цінностей та прийнятих для всіх норм поведінки; інтерактивні методи розвивають такі якості як, відповідальність, уміння працювати в колективі, групах; вони розвивають здатність поважати думки та погляди інших; формують розуміння один одного та взаємоповагу; виховують почуття терпимості, доброго ставлення один до одного, взаємоповаги й рівності. Дані методи формують вміння робити вибір та відстоювати його, що ґрунтується на власних поглядах та аналізі навколишнього світу, розумінні норм і правил поведінки в суспільстві та поваги до них, знанні законів, основних прав людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Комар О. Інтерактивні технології – технології співпраці // Початкова школа. – 2004. – № 9. – С.5-7.
2. Пометун О. Що таке «інтеграція» і навіщо вона потрібна у навчанні // Завуч. – 2005. – № 25. – С. 6-10.
3. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. – К.: А.С.К., 2005. – 192 с.

РОЗВИТОК ТА ФОРМУВАННЯ ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Дорошенко М.І., кандидат психологічних наук, доцент
Бердянський державний педагогічний університет

Актуальність дослідження. На сучасному етапі актуальність вивчення і розуміння волі зумовлена тим, що в повсякденному житті, в художній, філософській, традиційній психологічній літературі люди постійно вживають терміни, прямо пов'язані з поняттями вольової сфери особистості.

Науковці намагаються з'ясувати сутність, природу, своєрідність таких понять, як «вольова діяльність», «вольовий акт», «вольова поведінка», «вольова